

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA - przyroda, klasa IV

Oceniane elementy

- 1.Sprawdziany (Po zrealizowaniu działu materiału uczennica/uczeń pisze sprawdzian Jego termin ustala nauczyciel razem z uczniami tydzień wcześniej i zapisuje w dzienniku lekcyjnym, uczniowie zapisują w zeszyte przedmiotowym. Sprawdzian jest poprzedzony lekcją powtórzeniową.)
- 2.Testy.
- 3.Kartkówki obejmujące materiał z maksymalnie trzech ostatnich lekcji.
- 4.Wypowiedzi ustne.
- 5.Zadania domowe.
- 6.Praca w grupie.
- 7.Aktywne uczestnictwo w zajęciach (trzy plusy – bardzo dobry).
- 8.Udział w konkursach.
- 9.Udział w projektach.

Sposób oceny

Każda praca pisemna, test i kartkówka:

0 - 30% punktów - ocena: niedostateczny; 31 - 50 % punktów - ocena: dopuszczający; 51 - 74 % punktów - ocena: dostateczny; 75 - 89 % punktów - ocena: dobry; 90 - 100 % punktów - ocena: bardzo dobry, 100% punktów + ½ zadania dodatkowego - ocena: celujący.

Ocenę celującą może otrzymać uczennica / uczeń, która / który rozwiąże zadania o większym stopniu trudności.

Poprawa ocen

Uczennica / uczeń ma możliwość poprawienia oceny ze sprawdzianu, testu w terminie wyznaczonym przez nauczyciela, w przeciągu dwóch tygodni od jej otrzymania. Dotyczy to również nieobecności na sprawdzianie, teście.

Nieprzygotowania

Uczennica / uczeń może (bez konsekwencji) dwukrotnie w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do zajęć, z wyjątkiem zapowiedzianych kartkówek, sprawdzianów, testów. Każde kolejne skutkuje otrzymaniem oceny niedostatecznej.

Inne

Wszystkie stosowane przez nauczyciela formy sprawdzania wiedzy i umiejętności uczennicy / ucznia są dla niej / niego obowiązkowe. W przypadku nieobecności ma obowiązek - w terminie uzgodnionym z nauczycielem (nie później niż w ciągu dwóch tygodni) - napisać zaległy sprawdzian, test. Prace pisemne nauczyciel przechowuje w szkole i są one udostępniane do wglądu zainteresowanym rodzicom. Uczennica / uczeń ma obowiązek prowadzić zeszyt przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń. W przypadku nieobecności ma obowiązek uzupełnić notatki oraz nadrobić zrealizowany materiał.

Nauczyciel ma obowiązek podać oceny ze sprawdzianu do wiadomości uczniów w terminie do 2 tygodni od dnia jego napisania.

Wymagania edukacyjne:

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń/uczennica:	Uczeń/uczennica potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń/uczennica potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń/uczennica potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń/uczennica potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
<ul style="list-style-type: none"> -wymienia składniki przyrody nieożywionej i ożywionej - podaje trzy przykłady wytworów działalności człowieka - wymienia zmysły człowieka - wymienia źródła informacji o przyrodzie -wyjaśnia, czym jest obserwacja, a czym doświadczenie - podaje nazwy przyrządów służących do prowadzenia obserwacji w terenie - podaje nazwy głównych kierunków geograficznych - odszukuje na planie lub mapie wskazany obiekt - wymienia stany skupienia, w których występują substancje -podaje przykłady ciał plastycznych, kruchych i 	<ul style="list-style-type: none"> -opisuje rolę poszczególnych zmysłów w poznawaniu świata - przyporządkowuje przyrząd do obserwowanego obiektu - wyjaśnia, co to jest widnokrąg -wyznacza kierunki geograficzne za pomocą kompasu rysuje różę głównych i pośrednich kierunków geograficznych -rozpoznaje obiekty w terenie przedstawione na planie i opisuje je za pomocą znaków kartograficznych -określa położenie innych obiektów na mapie w stosunku do podanego obiektu -oblicza wymiary biurka w skali 1 : 10 - podaje przykłady ciał stałych, cieczy i gazów 	<ul style="list-style-type: none"> -wymienia cechy ożywionych składników przyrody - wyjaśnia znaczenie obserwacji w poznawaniu przyrody -opisuje etapy doświadczenia -podpisuje na schemacie poszczególne części mikroskopu - opisuje sposób wyznaczania kierunku geograficznego za pomocą gnomonu - opisuje budowę kompasu - wyjaśnia zasadę tworzenia nazw kierunków pośrednich - oblicza rzeczywiste wymiary przedmiotu przedstawionego w różnych skalach -wyjaśnia, na czym polega orientowanie mapy - wyjaśnia, popierając przykładami, na czym polega 	<ul style="list-style-type: none"> - planuje obserwację dowolnego obiektu lub organizmu w terenie - opisuje sposób przygotowania obiektu do obserwacji mikroskopowej -porównuje sposoby wyznaczania kierunków geograficznych za pomocą kompasu i gnomonu - klasyfikuje ciała stałe ze względu na właściwości fizyczne ciał stałych, cieczy i gazów - podpisuje na mapie kierunek wiatru -wykazuje związek pomiędzy porą roku a występowaniem określonego rodzaju opadów i osadów -opisuje zmiany długości cienia w ciągu dnia - porównuje wysokość 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, w jaki sposób zmiana jednego składnika przyrody może wpłynąć na pozostałe wybrane składniki -planuje i prowadzi doświadczenie -wyjaśnia, dlaczego do niektórych doświadczeń należy używać dwóch zestawów -wymienia nazwy przyrządów służących do prowadzenia obserwacji (odległych obiektów, głębin) -opisuje sposób wyznaczania kierunku północnego za pomocą Gwiazdy Polarnej oraz innych obiektów w otoczeniu - opisuje obieg wody w przyrodzie -wyjaśnia różnice między opadami a osadami atmosferycznymi -wymienia fenologiczne pory

<p>sprężystych w swoim otoczeniu</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady występowania wody w różnych stanach skupienia - odczytuje wskazania termometru - podaje nazwy przemian stanów skupienia wody - wymienia składniki pogody - rozpoznaje rodzaje opadów - wymienia przyrządy służące do obserwacji meteorologicznych - odczytuje symbole umieszczone na mapie pogody wyjaśnia pojęcia: wschód Słońca, górowanie, zachód Słońca - wymienia daty rozpoczęcia kalendarzowych pór roku - podaje przykłady zmian zachodzących w przyrodzie ożywionej w poszczególnych porach roku - opisuje trzy wybrane czynności życiowe organizmów - wyjaśnia pojęcia <i>organizm jednokomórkowy, organizm wielokomórkowy</i> - wyjaśnia pojęcia: <i>organizm samożywny, organizm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia zasadę działania termometru cieczowego - zapisuje temperaturę dodatnią i ujemną - opisuje, w jakich warunkach zachodzą topnienie, krzepnięcie parowanie i skraplanie - wyjaśnia pojęcia: <i>pogoda, upał, przymrozek, mróz</i> - podaje nazwy osadów atmosferycznych - opisuje pozorną wędrówkę Słońca nad widnokregiem, uwzględniając zmiany długości cienia - wyjaśnia pojęcia: <i>równonoc jesienna, równonoc wiosenna, przesilenie letnie, przesilenie zimowe</i> - opisuje cechy pogody w poszczególnych porach roku - wymienia czynności życiowe organizmów - podaje nazwy królestw organizmów - podaje przykłady organizmów roślinożernych i mięsożernych - wyjaśnia, na czym polega wszystkożerność - wyjaśnia, czym są zależności pokarmowe - podaje nazwy ogniw 	<p>zjawisko parowania</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje sposób powstawania chmur - wyjaśnia, czym jest ciśnienie atmosferyczne - wyjaśnia, jak powstaje wiatr - określa aktualne zachmurzenie i przyporządkowuje przyrządy do rodzajów obserwacji meteorologicznych - opisuje zmiany temperatury powietrza w ciągu dnia w zależności od wysokości Słońca nad widnokregiem - opisuje zmiany w pozornej wędrówce Słońca nad widnokregiem w poszczególnych porach roku - opisuje hierarchiczną budowę organizmów wielokomórkowych - charakteryzuje czynności życiowe organizmów - opisuje cechy przedstawicieli poszczególnych królestw organizmów - przyporządkowuje podane organizmy do grup troficznych (samożywne, cudzożywne) - wymienia cechy roślinożerców 	<p>Słońca nad widnokregiem w południe oraz długość cienia w poszczególnych porach roku</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje sposób wytwarzania pokarmu przez rośliny - określa rolę, jaką odgrywają w przyrodzie zwierzęta odżywiające się szczątkami glebowymi - wyjaśnia, na czym polega pasożytnictwo - opisuje szkodliwość zwierząt zamieszkujących nasze domy (przykłady) - wyjaśnia, na czym polega współdziałanie układów: pokarmowego, oddechowego i krwionośnego - wyjaśnia, w jaki sposób układ nerwowy odbiera informacje z otoczenia - uzasadnia, że układ nerwowy koordynuje pracę wszystkich narządów zmysłów - wyjaśnia, czym jest zdrowy styl życia - opisuje skutki niewłaściwego odżywiania się - opisuje skutki niedoboru i nadmiernego spożycia poszczególnych składników pokarmowych - wyjaśnia, na 	<p>roku, czyli te, które wyróżnia się na podstawie fazy rozwoju roślinności</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia potrzebę klasyfikacji organizmów - charakteryzuje wirusy - podaje przykłady pasożytnictwa w świecie roślin, grzybów, bakterii i protistów - podaje przykłady obrony przed wrogami w świecie roślin i zwierząt - wymienia nazwy kilku roślin leczniczych uprawianych w domu lub w ogrodzie - opisuje rolę narządów wspomagających trawienie - wymienia czynniki, które mogą szkodliwie wpłynąć na funkcjonowanie wątroby lub trzustki - charakteryzuje rolę poszczególnych składników krwi - wyjaśnia, dlaczego w okresie szkolnym należy szczególnie dbać o prawidłową postawę - wyjaśnia istotę działania szczepionek - wyjaśnia, dlaczego należy rozsądnie korzystać z kąpiei słonecznych i solariów - wymienia sposoby pomocy
--	---	--	---	---

<p><i>cudzożywny</i> - wymienia, na podstawie ilustracji, charakterystyczne cechy drapieżników</p> <ul style="list-style-type: none"> -układa łańcuch pokarmowy z podanych organizmów -wymienia korzyści płynące z uprawy roślin w domu i w ogrodzie - podaje przykłady zwierząt hodowanych przez człowieka - wymienia składniki pokarmowe -opisuje znaczenie wody dla organizmu -wyjaśnia, dlaczego należy dokładnie żuć pokarm -uzasadnia konieczność mycia rąk przed każdym posiłkiem - podpisuje na schemacie elementy szkieletu oraz narządy układów: pokarmowego, krwionośnego, oddechowego, nerwowego, ruchu i rozrodczego -wymienia zasady higieny poznanych układów -na rysunku powskazuje narządy zmysłów -rozpoznaje na ilustracji komórki rozrodcze: męską i żeńską - wyjaśnia pojęcie 	<p>łańcucha pokarmowego - podaje przykłady dzikich zwierząt żyjących w mieście</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady produktów spożywczych bogatych w białka, cukry, tłuszcze, witaminy -opisuje rolę poszczególnych układów -wymienia trzy funkcje szkieletu - opisuje rolę poszczególnych narządów zmysłów -wymienia zmiany fizyczne zachodzące w okresie dojrzewania u dziewcząt i chłopców - omawia zasady higieny, których należy przestrzegać w okresie dojrzewania - podaje zasady prawidłowego odżywiania -wyjaśnia, dlaczego należy dbać o higienę skóry - podaje przykłady wypoczynku czynnego i biernego -wymienia przyczyny chorób zakaźnych -opisuje przyczyny zatruc -opisuje zasady postępowania w czasie burzy - podaje przykłady trujących 	<ul style="list-style-type: none"> -wymienia przedstawicieli pasożytów - wyjaśnia, co to jest sieć pokarmowa -wyjaśnia, jakie znaczenie ma znajomość wymagań życiowych uprawianych roślin -wyjaśnia, dlaczego nie wszystkie zwierzęta możemy hodować w domu - opisuje rolę składników pokarmowych w organizmie - wyjaśnia pojęcie <i>trawienie</i> -opisuje drogę pokarmu w organizmie -proponuje zestaw prostych ćwiczeń poprawiających funkcjonowanie układu krwionośnego - opisuje budowę poszczególnych narządów układu oddechowego, pokarmowego, krwionośnego, rozrodczego, nerwowego oraz układu ruchu - wyjaśnia rolę aktywności fizycznej w zachowaniu zdrowia - opisuje sposób pielęgnacji skóry ze szczególnym uwzględnieniem okresu dojrzewania - wyjaśnia, na czym polega 	<p>czym polega higiena osobista</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje objawy wybranych chorób zakaźnych -wymienia drobnoustroje mogące wnikać do organizmu przez uszkodzoną skórę -opisuje sposób postępowania po ukąszeniu przez żmiję -opisuje zasady postępowania w przypadku oparzeń - podaje przykłady dziko rosnących roślin trujących - klasyfikuje wzniesienia na podstawie ich wysokości -podpisuje na rysunku elementy doliny - opisuje proces powstawania i rolę gleby - charakteryzuje rodzaje wód płynących -podaje przykłady działalności człowieka w najbliższej okolicy, które prowadzą do przekształcenia krajobrazu - wyjaśnia pochodzenie nazwy swojej miejscowości lub osiedla - wskazuje różnice między parkiem narodowym a parkiem krajobrazowym - porównuje świat roślin i zwierząt w górnym, 	<p>osobom uzależnionym</p> <ul style="list-style-type: none"> -podaje przykłady profilaktyki chorób nowotworowych - wymienia nazwy: najdłuższej rzeki, największego jeziora, największej głębi oceanicznej - podaje przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu rzek na życie i gospodarkę człowieka -wyjaśnia, w jakich warunkach powstają lodowce -podaje przykłady występowania lodowców na Ziemi - opisuje przystosowania dwóch-trzech gatunków zwierząt lub roślin do życia w ekstremalnych warunkach lądowych -charakteryzuje bory, grądy, łągi i buczyny -wyjaśnia, czym jest walka biologiczna -wymienia korzyści i zagrożenia wynikające ze stosowania chemicznych środków zwalczających szkodniki
--	---	---	---	---

<p><i>zapłodnienie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -podaje przykłady zmian w organizmie świadczących o rozpoczęciu okresu dojrzewania - podaje przykłady zmian w funkcjonowaniu skóry w okresie dojrzewania - wymienia zasady zdrowego stylu życia -wyjaśnia, dlaczego ważna jest czystość rąk -wymienia drogi wnikania do organizmu człowieka drobnoustrojów chorobotwórczych -wymienia dwie zasady bezpieczeństwa podczas zabaw na świeżym powietrzu - wymienia numery telefonów alarmowych -wymienia zasady, których przestrzeganie pozwoli uniknąć chorób zakaźnych -podaje przykłady zjawisk pogodowych, które mogą stanowić zagrożenie -określa sposób postępowania po uządleniu - podaje przykłady środków czystości, które stwarzają zagrożenie dla zdrowia - podaje przynajmniej dwa przykłady negatywnego wpływu dymu tytoniowego 	<p>roślin hodowanych w domu</p> <ul style="list-style-type: none"> -opisuje zasady udzielania pierwszej pomocy w przypadku skaleczeń i otarć -podaje przykłady substancji, które mogą uzależniać - podaje przykłady sytuacji, w których należy zachować się asertywnie -prezentuje właściwe zachowanie asertywne w wybranej sytuacji - wyjaśnia, do czego odnoszą się nazwy krajobrazów -podpisuje na rysunku elementy wzniesienia -podaje po jednym przykładzie skał należących do poszczególnych grup -wyjaśnia, czym jest próchnica -wyjaśnia pojęcia: <i>wody słodkie, wody słone</i> -wymienia rodzaje wód powierzchniowych -podaje przykłady zmian w krajobrazach kulturowych -wyjaśnia czym są parki narodowe i pomniki przyrody - opisuje sposób zachowania się na obszarach 	<p>higiena jamy ustnej</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia objawy zatruc pokarmowych ze szczególnym uwzględnieniem zatruc grzybami -uzasadnia celowość umieszczania symboli na opakowaniach substancji niebezpiecznych -wyjaśnia, na czym polega palenie bierne -uzasadnia konieczność zachowań asertywnych - rozpoznaje na zdjęciach rodzaje krajobrazów -opisuje cechy poszczególnych krajobrazów kulturowych -opisuje wklęsłe formy terenu -opisuje budowę skał litych, zwięzłych i luźnych -na podstawie ilustracji rozróżnia rodzaje wód stojących i płynących - opisuje zmiany w krajobrazie najbliższej okolicy wynikające z rozwoju rolnictwa lub związane z rozwojem przemysłu - wyjaśnia cel ochrony przyrody - wyjaśnia czym są rezerwaty przyrody 	<p>środkowym i dolnym biegu rzeki</p> <ul style="list-style-type: none"> -układa z poznanych organizmów łańcuch pokarmowy występujący w jeziorze - charakteryzuje poszczególne warstwy lasu, uwzględniając czynniki abiotyczne oraz rośliny i zwierzęta żyjące w tych warstwach - podaje przykłady drzew rosnących w lasach liściastych, iglastych i mieszanych - uzasadnia, że łąka jest środowiskiem życia wielu zwierząt -przedstawia zależności występujące na polu w formie co najmniej dwóch łańcuchów pokarmowych 	
--	---	--	---	--

<p>i alkoholu na organizm człowieka</p> <ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia, czym jest asertywność - wyjaśnia pojęcie <i>krajobraz</i> - wymienia składniki, które należy uwzględnić, opisując krajobraz - wymienia nazwy krajobrazów kulturowych -rozpoznaje na ilustracji wzniesienia i zagłębienia - wymienia nazwy grup skał - podaje przykłady wód słonych - wymienia trzy formy ochrony przyrody w Polsce -podaje przykłady ograniczeń obowiązujących na obszarach chronionych - wyjaśnia, na czym polega ochrona ścisła - wymienia przystosowania ryb do życia w wodzie -opisuje schemat rzeki, wymieniając: źródło, bieg górny, środkowy, dolny, ujście -podpisuje, np. na schematycznym rysunku, strefy życia w jeziorze -podaje przykłady organizmów żyjących w poszczególnych strefach jeziora -wymienia czynniki 	<p>chronionych</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje, popierając przykładami, przystosowania zwierząt do życia w wodzie - opisuje, popierając przykładami, przystosowania roślin do ruchu wody -podaje nazwy organizmów żyjących w biegu górnym, środkowym i dolnym rzeki - podaje przykłady roślin strefy przybrzeżnej jeziora - wskazuje przystosowania roślin do ochrony przed niekorzystną (zbyt niską lub zbyt wysoką) temperaturą -wymienia nazwy przykładowych organizmów żyjących w poszczególnych warstwach lasu -porównuje wygląd igieł sosny i świerka -wymienia cechy łąki -wymienia zwierzęta mieszkające na łące i żerujące na niej -opisuje sposoby wykorzystywania roślin zbożowych -uzupełnia brakujące ogniwa w łańcuchach pokarmowych organizmów żyjących na 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia cechy, którymi różnią się poszczególne odcinki rzeki -opisuje przystosowania organizmów żyjących w biegu górnym, środkowym i dolnym rzeki - charakteryzuje przystosowania roślinności strefy przybrzeżnej jeziora charakteryzuje - przystosowania ptaków i ssaków do życia w strefie przybrzeżnej - charakteryzuje przystosowania roślin i zwierząt zabezpieczające przed utratą wody - opisuje sposoby wymiany gazowej u zwierząt lądowych -opisuje wymagania środowiskowe wybranych gatunków zwierząt żyjących w poszczególnych warstwach lasu - porównuje drzewa liściaste z iglastymi - rozpoznaje rosnące w Polsce rośliny iglaste i pospolite drzewa liściaste - rozpoznaje pięć gatunków roślin występujących na łące - przedstawia, w formie łańcucha pokarmowego, 		
---	---	--	--	--

<p>warunkujące życie na lądzie</p> <ul style="list-style-type: none">-opisuje przystosowania zwierząt do zmian temperatury-wpisuje na schemacie warstwy lasu- przyporządkowuje po dwa gatunki organizmów do poszczególnych warstw lasu-opisuje zasady zachowania się w lesie-rozpoznaje na ilustracji dwa drzewa iglaste i dwa drzewa liściaste-wyjaśnia znaczenie łąki dla ludzi- wyjaśnia, dlaczego nie wolno wypalać traw-podaje nazwy zbóż uprawianych na polach- podaje przykłady warzyw uprawianych na polach-wymienia dwa szkodniki upraw polowych	<p>polu</p>	<p>proste zależności pokarmowe między poznanymi organizmami żyjącymi na łące</p> <ul style="list-style-type: none">- wymienia sprzymierzeńców człowieka w walce ze szkodnikami upraw polowych		
--	-------------	---	--	--